

ORIENTACIÓN PARA AS FAMILIAS CON FILLOS/FILLAS CON DISLEXIA E/OU OUTRAS DIFICULTADES ESPECÍFICAS DE APRENDIZAXE

A familia xoga un papel moi importante no apoio emocional e escolar de todo o alumnado; apoio que debe ser máis persistente no caso de alumnado con dislexia e/ou dificultades específicas da aprendizaxe. O neno ou nena con dislexia e/ou dificultades específicas da aprendizaxe buscará na súa familia unha explicación ao que lle ocorre, sendo a familia o seu principal apoio. É moi importante explicarlle á súa filla ou ao seu fillo que a súa dificultade na aprendizaxe non está relacionada coa súa capacidade intelectual nin co seu traballo e esforzo, pero que co apoio da familia e do profesorado mellorará no seu proceso de aprendizaxe.

É preciso evitar que a preocupación das familias aumente os problemas do neno ou da nena, incrementando a súa angustia. Débeselles deixar moi claro que poden ter éxito. Así mesmo, é importante desenvolver a autoestima a todos os niveis, en especial cando se senta decaído ou fracasado, sen caer na sobre-protección ou no «todo vale», considerando ao seu fillo ou filla co seu propio nivel e rendemento. Facerlle saber que o éxito pode implicar gran cantidade de esforzo, constancia e compromiso, pero que se comprende o seu problema e que recibirá unha axuda específica para iso.

A implicación e a axuda das familias cos fillos e coas fillas que teñen dificultades específicas da aprendizaxe correlaciona positivamente coa mellora dos seus procesos de aprendizaxe. En consecuencia, débense potenciar as relacións familia/escola, de xeito que se produza unha adecuada colaboración, na que as familias contribúan a poñer en práctica as orientacións procedentes do equipo docente e este escoite e dea resposta ás demandas das familias.

Algunhas indicacións que se lles recomenda ás familias, para procurar a mellora do seu fillo ou da súa filla con dislexia e/ou outras dificultades específicas da aprendizaxe, son as seguintes:

a. En xeral:

- Axudarlle a que aprenda a organizar o traballo, a que saiba calcular canto tempo lle supoñerá realizar as tarefas escolares ou preparar un exame, prevendo as pausas para evitar a fatiga excesiva. Recorrer a axendas visuais das diferentes actividades, tarefas, etc.
- Axudarlle a que sexa capaz de organizar os materiais necesarios para as clases diarias e para as actividades extraescolares.
- Utilizar códigos de cores para favorecer a localización das cousas que necesita.
- Axudarlle a xestionar a súa axenda, de forma diaria e semanal.
- Facer xogos de memoria simples, para axudarlle a preparar exames, e regras mnemotécnicas, para lembrar regras ortográficas, etc.
- Axudarlle a facer mapas conceptuais para mellorar as súas técnicas de traballo intelectual.
- Utilizar recursos informáticos e técnicos adecuados ás súas dificultades.

b. En educación infantil:

- Aproveitar calquera situación da vida cotiá para espertar a curiosidade dos nenos e nenas por todo tipo de texto escrito: literario, funcional e de información ou consulta.
- Interesarse polo que fixeron na escola.
- Falar e escoitar ao seu fillo ou filla, utilizando unha linguaxe rica e expresiva.

- Prestar atención ás preguntas dos nenos e nenas sobre a lectura, mesmo antes de que empecen a aprender formalmente a ler e a escribir.
- Practicar a lectura en voz alta de contos e outro tipo de textos: libros «ilustrados» sobre animais, adiviñas, trabalinguas, xogos de palabras, poesías, etc; achegando o seu fillo ou filla aos mundos maravillosos creados pola literatura.
- Conectar o que len co que sucede na vida cotiá.
- Cantarlles cancións, lerlles libros de rimas e dicirlles trabalinguas divertidos. Estes axudan a que os nenos e nenas se volvan sensibles aos diferentes sons que conteñen as palabras. Pódense utilizar monicreques para facer a actividade máis atractiva.

c. En educación primaria:

- Continuar coas suxestións recomendadas para educación infantil.
- Presentar a lectura como unha maneira divertida e emocionante de ocupar o tempo libre.
- Deixarlle claro que a familia comprende as súas dificultades, que sempre estará ao seu lado para axudarlle, que logrará avances aínda que lle custe moito e que poderá contar con axuda específica para iso.
- Valorar os seus progresos na lectura.
- Propiciar un clima agradable e relaxado para a práctica da lectura.
- Suxerir lecturas, non obrigar a ler.
- Ser paciente co ritmo de lectura do seu fillo ou filla. O mellor que pode facer este ou esta é ler detidamente cada palabra. Como pai ou nai evitar animarlle a adiviñalas.

- Favorecer o hábito da lectura. A mellor maneira de facelo é poñelo en práctica cada día. É recomendable dedicar todos os días un tempo á lectura en contextos lúdicos, tales como a lectura compartida ou lectura de contos.
- Practicar xogos diversos que axuden a desenvolver a conciencia fonolóxica (dominó de letras, encrucillados, vexo-vexo, palabras encadeadas).
- Traballar en todo momento en colaboración co profesorado.
- Axudarlle a planificar as tarefas longas.
- Realizar actividades para fomentar a comprensión: que lle conte o que leu, prediga o que cre que pasará na historia, faga preguntas ou aclare termos, etc.
- Servir de modelo e ler. Os nenos e nenas imitan o que ven e valoran o que os adultos fan. Ir á biblioteca con frecuencia, onde hai actividades para toda a familia (lectura de contos, ordenadores, axuda coas tarefas e outros eventos para o goce de toda a familia).
- Dar apoio emocional e social: aumentar a súa autoestima reforzando os seus éxitos e os seus logros, recoñecendo o seu esforzo.
- Axudarlle a distribuír as tarefas escolares de acordo a un plan de traballo, plasmándoo de forma visual.
- Na casa, poñer os libros ao alcance dos seus fillos e fillas, de forma que poidan ler unha e outra vez os que lles gusten (non é sempre necesario comprar libros, poden ser de préstamo ou intercambiados con familiares e amizades).
- Converter a lectura nunha actividade de cada día.

- Falarlles durante as comidas e noutros tempos en que a familia estea xunta. Os nenos e as nenas aprenden mellor as palabras cando as oen frecuentemente.
- Aproveitar toda oportunidade para presentarlle palabras novas e interesantes.
- Preguntar ao profesorado de que forma se lles pode axudar.

d. En educación secundaria:

• Manter as boas prácticas da etapa anterior, adecuándoas á idade dos seus fillos e fillas e coidando todo o que ten que ver coa organización e co desenvolvemento emocional. En todo caso, nesta etapa cómpre que as familias:

- ◆ Falen co seu fillo ou filla sobre as esixencias da nova etapa educativa.
- ◆ Realicen un seguimento adecuado das tarefas escolares, dos traballos entregados, dos exames realizados, etc. Non se trata de controlar por controlar, senón de que perciban que na súa familia preocúpanse polo seu quefacer diario.
- ◆ Axuden, cando sexa necesario, na planificación escolar, na organización dos tempos de estudo, etc.
- ◆ Valoren sistematicamente os logros conseguidos polo seu fillo ou filla.
- ◆ Pero todas esas “axudas” deben orientarse a un incremento da autonomía persoal, do autocontrol, e a un axuste da autoestima.

FONTE: ***Protocolo para a intervención psicoeducativa da dislexia e/ou outras dificultades específicas de aprendizaxe*** da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional.